

Svetovna vojska.

Očiščenje gore sv. Gabrijela.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Dunaj, 13. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Vzhodno bojišče. V Bukovini in ob Zbruczu živahnije sovražno delovanje artiljerije in prednjih straž.

Italijansko bojišče. Težki sovražni artiljerijski ogenj proti našim postojankam na Montu San Gabriele in vzhodno od Gorice traja naprej. Pri izčiščenju naših jarkov na severno-zapadni strani Monta San Gabriele se je v ljutih bojih od večeraj zjutraj pripeljalo na vjetih 23 oficirjev, 534 mož in zaplenilo 12 strojnih pušk. Proti Podlescu prodirajoče močne sovražne patrulje bile so zavrnjene. — Na Tirolskem in Koroškem omejili so težko nevihtina deževja in snežni viharji bojno delovanje. Šef generalštaba.

Uspehi avstrijskih letalcev v avgustu.

K.-B. Dunaj, 13. septembra. Iz vojniskovnega urada se poroča:

Poročevalni čas označujejo poleg poizvedbe naših letalcev proti vzhodno-italijanskemu in južno-albanskemu obrežju poleti proti pripravljenim odredbam sovražnika za 11. Sočino bitko, med temi zlasti napadi proti fabriškim napravam v dolini Poa. Pričeta so bila podjetja dne 2. avgusta z napadom proti fabriškim napravam pri Bottrighe, pri čemur se je opazovalo polne zadetke in ljute razstrelbe. 3. avgust veljal je napadu na trdnjavo Palmanova in kolodvor od Cervignana ter na baraksa taborišča v Devetaki in Ajello, pri čemur se je severni in vzhodni sektor trdnjave zažgalo, kateri požar se je v celem zalivu kot veliki opazoval. Tudi se je pri temu napadu mnogo razstrelb opazovalo. Naš v boju preiskušeni letalec pomorski lajtnant Banfield napadel je ta dan neki italijanski „Caproni“ med Parenzo in Salvore, ki je bil težko poškodovan. Dne 14. avgusta napadli letalni napad na pomorski arzenal v Benetkah spada med najpomembnejša podjetja, ki so jih izvršili naši letalci. Dne 28. avgusta bili so v notranjem pristanu Grada zasidrani torpedni čolni z vidno dobrim uspehom napadeni; istotako zopet dne 31. avgusta v bližini Grada, pri čemur je en torpedni čoln poškodovan obležal, ostali pa so s polno paro v Grado zbežali.

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.-B. Berlin, 13. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Južno ceste Riga-Wenden izumaknile so se naše kavaljerijske straže močnemu ruskemu pritisku preko Marizberga in Neu-Kaipena. Severno od Baranoviči, vzhodno od Tarnopola in ob Zbruczu živahni motilni ogenj in poizvedovalne praske.

Makedonska fronta. Južno-zapadno jezera Ochrida so vdrla le slabotni sovražni oddelki v gorovje.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Nemški zračni uspehi v avgustu.

W.-B. Berlin, 13. septembra. V avgustu so naši nasprotniki vsled delovanja naših bojnih sredstev na vseh frontah skupno 595 letal in 37 balonov izgubili. Mi pa smo izgubili temu nasproti 64 letal in 4 balone.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 14. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Italijansko bojišče. Na severni strani Monta San Gabriele bili so trije močni napadi Italijanov odbiti.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 14. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V noči na 13. t. m. vrgle so nemške kompanije sovražnika iz nekega gozda severno od Langenmarcka; veliko število Angležev je bilo vjetih. V Artoisu in severno od St. Quentin a imelo je več poizvedovalnih podjetij uspeh. Plen in vjeti so padli v naše roke. — Armada nemškega prestolonaslednika. Zapadno od Guignicourta vdrla so naše naskočne čete v drugo francosko črto, prizadele sovražniku v jarkinem boju težke izgube in se vrnile z vjetimi.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 15. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Ob Sočini fronti se je ognjeno delovanje mestoma oživelo. Južno od Sela ob Soči se je več italijanskih sunkov izjalovilo. Na Montu San Gabriele leži težki topovski ogenj. Delni napadi Italijanov bili so odbiti. — Število v avgustu na južno-zapadni fronti sestreljenih italijanskih letal znaša 32. Mi smo izgubili v istem času 11 letal.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 15. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bobenskemu ognju pri St. Julien u sledil je angleški delni napad, ki je bil v protisunku izjalovljen. Nekaj Angležev je bilo vjetih. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri Craonni so pripeljale naše čete vjete iz francoskih jarkov. Ob cesti Somme-Py-Souain vdrla so Francozi dvakrat brez ognjene priprave proti našim postojankam. Vdrti sovražnik bil je s protinapadi takoj zopet vržen; v naši roki so ostali vjeti. — Na vzhodnem bregu Maase naskočili so po kratkem učinku deli neke naše divizije vzhodno od gozda Chaume. Sovražnik se je močno branil, bil je pa v bližinskem boju vržen. Vjeli smo nad 300 Francozov. Krvave izgube nasprotnika so se povišale še vsled brezuspešnih protinapadov.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 16. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Italijansko bojišče. Južno od Sela ob Soči bili so italijanski sunki preprečeni. V južnem oddelku visoke planote od Bainsizza-Sv. Duh ponovil je sovražnik zopet svoje poskuse, predreti naše postojanke. Naše čete so v ljutem bližinskem ognju zmagale; Italijani so bili vrženi. Pri Gorici in na kraški visoki planoti artiljerijski boj.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 16. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Ob cesti Menin Ypern napadlo je več angleških bataljonov, katerih naval se je skoraj povsod z velikimi izgubami razbil. Severno ceste vdrla je sovražnik v kompanijski širokosti v naše najsprednejše jarke. Južno-vzhodno od Arrasa se je sovražni ogenj popoldne hipoma do največjega učinka povišal. V umetni megli sunili so potem Angleži v 1500 m širokosti pri Cherisy naprej. Metalci plamen in pancerski vozovi naj bi vstvarili pot naskočnim četam. Naš krepki odpor z artiljerijo in strojnimi puškami izjalovil je sovražni sunki. Kjer je prišel nasprotnik v naše jarke, bil je z infanterijo v bližinskem boju nazaj vržen. Na istem mestu ponovil je sovražnik svoj napad ravno pred temo. Tudi tokrat se je njegov naval z velikimi izgubami izjalovil.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 17. septembra. Uradno se danes razglašajo:

Na vzhodnem bojišču in v Albaniji nobeni posebni dogodki.

Ob Soči čez dan večkrat živahni artiljerijski boj. Po nastopu teme napravil je sovražnik južno od Podlesca tri brezuspešne napade. Na severno-zapadni strani Monta San Gabriele pripeljali so honvedski oddelki pri nekemu sunku v sovražne jarke vjete in strojne puške.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 17. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji razvil se je artiljerijski boj ob obrežju in v posameznih oddelkih med gozdom Hou-

Nemško izseljevanje.

Naša slika nam predločuje pomanjkanje naraščajočega nemškega izseljevanja v letih 1881 pa do 1914.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“

kot edinega zaščitnika kmetškega stanu ter agitirajte pridno in ob vseh prilikah za njega napredno stranko! Radi tega naj ne manjka v nobeni hiši! Čita ga torej naj vsakdor!

Die überseeische deutsche Auswanderung.

220 000 Personen

1881	1895	1900	1905	1910	1914
37 498 P.	22 309 P.	28 075 P.	25 531 P.	71 803 P.	

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 15. septembra. V zavrnem okolišu okrog Anglije se je uničilo večje število trgovinskih ladij in nekaj ribiških čolnov, skupno z 22.000 brutto-register-tonami. — Od enega podmorskega čolna bil je dne 5. t. v močnem napadu v bližini angleškega vzhodnega obrežja neki vojni parnik, sličen torpednemu čolnu „Halcyon“, torpediran. — Neki drugi podmorski čoln zadel je s torpedom dne 9. septembra v Kanalu neko malo križarko razreda „Arabis“. Potop obeh ladij podmorska čolna nista zamogla opazovati.

Delo podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 16. septembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v Kanalu dali so okroglo 20.000 brutto-register-ton. Potopljeni parniki so bili vsi oboroženi, eden od njih tank-parnik. Potopljena jadernica je na krovu imela 1400 ton olja, riža in drugega blaga, določenega za Le Havre.

W.-B. Berlin, 17. septembra. V Atlantskem oceanu, v zalivu Biscaye in v Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 4 parnike in eno jadernico z 23.000 brutto-register-tonami potopili, med njimi oborožena angleška parnika „Malta“ (7884 ton) in „Rosnoke“ (3775 ton) z raznim blagom ter neko past zoper podmorske čolne, ki je bila z dvema topovoma oborožena ter se je peljala pod švedsko zastavo. Od parnika „Rosnoke“ se je kapitana vjelo.

W.-B. Berlin, 17. septembra. V času od 1. januarja pa do 31. avgusta t. l. se je v Srednjem morju z od naših podmorskih čolnov uničenimi oboroženimi parniki skupno 226 topov potopilo. V to število niso vračnjeni oni topovi, ki so se nahajali na potopljenih vojnih ladjah, ter taki na krovu oboroženih ladij, ki so se vsled učinka min potopili.

Griza.

Griza je jako nalezljiva in navadno nevarna bolezen, ker zahteva dosti žrtev in ker pusti mnogim bolnikom pokvarjena črevesa. Snov nalezljivosti je znana. To so majknece živalce, takozvani grizni bacili, ki se nahajajo v premožnih želodčnih izpraznitvah, in ki se razširjajo po vsem, kar pride z izpraznitvami v dotiko, posebno pa z rjuhami, prilom, obleko, nočno posodo, hrano; a tudi mrčes, posebno muha, kakor tudi domače živali lahko širijo to bolezen. Glavni vir nalezljivosti je pa človek, od katerega druga bolezen posredno ali neposredno nalezejo. Kjer so grizavi ljudje, tam je tisočkratna prilika za okuženje drugih. Ker so nenavadno pogoste izpraznitve blata, v katerem je vse polno bacilov, je najbolj značnemu bolniku nemogoče, da se ne bi postelja ali perilo kaj umazalo. Tako se dogodi, da okuženje ni nenavadno niti ob najboljši oskrbi in ob najboljših postrežnih močeh. Koliko večja je nevarnost okuženja tam, kjer bivajo ljudje v slabih higijeničnih razmerah gosto natlačeni in ni že vsled tega čistoča ljudi in sobnih predmetov mogoča! Bolezen nastopi navadno čez dva ali sedem dni po navadno neopaženem

okuženju. Prvi znaki grize so: pomanjkanje slasti do jedi, bel jezik, utrujenost, neredna izpraznitve blata kakor tudi trodovinske bolečine brez mrzlice, da misli človek na želodčni katar in vsled tega ne čuti potrebe, da bi šel v posteljo. Ze čez nekoliko dni je drugače. Po črevesu vedno huje zavija, tako da se bolnik zvija od samih bolečin; velika potreba se pojavlja vedno pogosteje, tako da mora bolnik po dvajsetkrat ali še večkrat na stranišče. Blata je vedno manj. In že ni več redka, godljasta, blaina masa, temveč le še nekaj zlic steklenastega zasliženja z rdečimi nitkami ali z večjo krvno primesjo. Tedaj opravljamo potrebo z bolečinami v zadku. Dolgost te bolezni je različna, to je par dni ali pa tudi tedne in mesce. Pogosto tudi mrjo grizavi bolniki (15 odstotkov, kakršna že je griza). Večkrat pride po grizi motenje v črevesih, tako da ne more biti bivši bolnik nikdar več vesel življenja.

Kakšna sredstva imamo zoper to kužno bolezen? Pred vsem je treba vsakega bolnika ali osumljenca dobro odločiti. To pa je mogoče le v dovolj prostornih sobah in ob stalni in dobro poučeni postrežbi. Bolnika najbolj odločimo, če ga damo v bolnišnico, ker je s tem glavni vir okuženja odstranjen. Nadajje je treba vse osebe in predmete, ki pride bolnik z njimi v dotiko, razkužiti (desinficirati), preden grejo iz bolnikove sobe. To se zgodi po oblastveni naredbi. Da je to mogoče izdati, je postava, ki določa prijavo bolnih ali osumljenih bolnih oseb. Prestopki proti prijavi se ojstro kaznujejo.

Da se i sami varujemo pred to sedaj po vseh deželah toli razširjeno boleznijo, je treba najprej izpolniti oblastvene naredbe in pa vestne bolnikove potrebe in čistote. Pred vsem je potrebno, da si pred vsako jedjo roke in usta umijemo dobro, da ne prenapolnimo želodca in da ne jemo ne sirovega sadja, ne sirove zelenjave. Kakor znano, razsaja griza redno najbolj ob času sadja. Voda naj se rabi le iz dobrih, zdravih vodnjakov. Kjer to ni mogoče, je treba vodo prejavati.

Ako se pokažejo znaki bolezni, naj se pokliče zdravnik, da bolezen spozna in potrebno ukrene. Niti zdravnik, niti oblast ne more razpasle kužne bolezni naglo zatrej, zato je treba, da pomagajo vsi vpleteni vsak poedini.

Rusija — republika.

Položaj na Ruskem se je zopet spremenil. Kokor vse kaže, je sedanji kolovodja, od entente podpirani in brzkone podplačani minister Kerenski v notranji ruski borbi zmagal. General Kornilov, ki se mu je sprecejšno armado uprl, bil je premagan; poroča se celo, da je Kornilov bil vjet.

Medtem je provizorična vlada proglasila Rusijo za republiko.

S tem seveda še ni rečeno, da se bode ruska republika tudi držala; kajti notranji boji in spori so vedno še ogromni in vsak dan prihajajo nove komplikacije. Na eni strani je stranka odstavljenega carja še vedno precej velika in deluje na tihem za zopetno uredničenje carstva. Potem so istotako močni revolucionjski pristaši Lenina, ki hočejo na vsak način takojšnji mir in namesto meščanske republike socialno-komunistično državo. Končno je omeniti tudi posamezne narodnosti na Ruskem, — zlasti Ukrajince in Fince — ki pod nobenim pogojem nočejo biti več skupaj z „majko Rusijo“, katera jih je skozi stoletja na brezsrčni nači tlačila. Povsod torej nevolja, nezadovoljnost, povsod viharji.

thoulst ter Lysom do najljutejšega bolenjskega ognja. Do angleških infanterijskih tojev razven prask prednjih straž ni prišlo; pri teh pa so ostali vjeti v naših rokah. Severno-vzhodno od Arrasa sunili so ponoči močnejši poizvedovalni oddelki Angležev naprej, prišli na posameznih točkah tudi do naših črt, od koder pa je hitri protisunek sovražnika prepodil. Tudi pri St. Quentinu bili so sunki nasprotnikov povsod nazaj vrženi. — Armada nemškega prestolonaslednika. V večjih poizvedovalnih bojih izgubili so Francozi vjete. Iz sovražnih letalnih brodovij, ki so včeraj Kolmar dvakrat napadla, smo sestrelili dva letala. Razven tega so izgubili nasprotniki 16 letal.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 18. septembra. Uradno se danes razglša:

Italijansko bojišče. Na visoki planoti od Bainsizza bili so pozamezni, po močni artiljerijski pripravi zapričeti sovražni sunki zavrnjeni.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 18. septembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechte. V Flandriji obnovili so Angleži tudi včeraj svoje močne ognjene sunke proti posameznim oddelkom sed gozdov Houthousta in Lys. Vršili so se le manjši infanterijski boji, pri katerih so bili napadajoči angleški oddelki povsod nazaj vrženi. — Armada nemškega prestolonaslednika. Bojevo delovanje artiljerije je doseglo znatno silo. Na raznih točkah razbili so se boji v prednjem polju, ki so za nas zgodno potekli. — Armada vojvode Albrechta. Zapadno od Appremonta napeljale so naše naskočne čete iz francoskih postojank nekaj vjetih. — Oberlajtnant Berthold sestrelil je zopet 2 nasprotnika v zračnem boju.

Vzhodno bojišče. Pri Lucku, za spodnjem toku Zbrucza in v goreh vzhodno od Kezdi-Vasarhely pokazal je sovražnik ljutejši nego v zadnjem času. Pri armadni skupini Mackensen napravili so Rumuni zapadno Sereta po izdatni ognjeni pripravi pri Varmiti in Munzelelu več delnih napadov, ki so se z velikimi izgubami izjalovili. Ob izlivu Rimnica smo v nekem podjetju vjete pripeljali.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Vojna na morju.

31.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 13. septembra. Eden naših podmorskih čolnov, poveljnik kapitanlajtnant Erlach, je v Atlantskem oceanu nanovo 8 parnikov in 2 ladij z 31.000 tonami potopil.

Uspehi v Srednjem morju.

49.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 14. septembra. V Srednjem morju se je nanovo 49.000 register-ton potopilo. Med njimi sta se nahajala francoski parnik za prevažanje čet „Parano“ (6246 ton) in vojaštvom za Saloniki, in „Admiral Olry“ (5767 ton), na poti v Aleksandrijo, ter neki globoko naloženi transportni parnik v smeri proti Saloniku. Ti trije parniki so bili od tega poveljnika kapitanlajtnanta Marchalla v Egejskem morju iz močnega arstva sestreljeni, dva od njih v ponočnem napadu. S tem je ta poveljnik v zadnjem času štiri sovražne parnike za prevažanje čet potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

3 leta vojne

Naša slika kaže bilanco doslej preteklih treh vojnih let. Na levi strani vidimo razmerje od nas zasedenih sovražnih pokrajin ter od sovražnikov zasedenih naših krajev. V sredi nam kažejo podobe in številke človeške izgube naših sovražnikov. Največ ljudij so v tej nesrečni vojni seveda izgubili Rusi. Na desni strani vidimo zgoraj množične potopljenih bojnih ladij in trgovinskih ladij, potem v sredini število 47 od nas zasedenih sovražnih trdnjav; spodaj pa število 12.000 od nas zaplenjenih sovražnih topov ter 5000

strojnih pušk. Ta slika nam pač kaže, da smo mi na vseh frontah zmagovalci!